Betreft: **Artikel 37 RvO vragen**
Datum: **8 februari 2019**

Geacht college,

De fractie PRO heeft vragen over de invoering van de nieuwe Inburgeringswet in 2020. Aanleiding zijn de vragen van de fractie PRO tijdens de begrotingsbehandeling in november 2018, een artikel in de Limburger van 2 februari 2019 en een schrijnende casus in onze gemeente die PRO bereikte.

Wet Inburgering
De inburgering van nieuwkomers gaat in 2020 drastisch veranderen. De regie op de inburgering gaat naar gemeenten, het leenstelsel wordt afgeschaft. Nieuwkomers krijgen bij de gemeente een brede intake en een Persoonsplan Inburgering en Participatie. Gekeken wordt wat iemand nodig heeft om mee te kunnen doen in de samenleving. Nieuwkomers moeten zo snel mogelijk aan het werk. Ook dienen gemeenten nieuwkomers in de eerste periode te ontzorgen: ze betalen huur en kosten voor verzekeringen vanuit de bijstand. Er gelden strengere eisen voor inburgering waaronder een hogere taaleis. Gemeenten moeten zelf inburgeringscursussen inkopen en krijgen hiervoor budget van het rijk, aldus de Kamerbrief Hoofdlijnen veranderopgave inburgering van 2 juli 2018. De minister streeft er naar de wet in 2020 in te voeren.

De praktijk leert dat het huidige inburgeringssysteem simpelweg niet werkt, het is nodeloos ingewikkeld en niet effectief. Het duurt veel te lang voordat mensen aan het werk kunnen. Doordat nieuwkomers zelf op zoek moeten naar (taal-)aanbieders, ontstond een onoverzichtelijke markt van aanbieders waar fraude en misstanden voorkwamen. Instanties werken langs elkaar. Vluchtelingen overzien het totaal niet en zeker door de taalproblematiek leidt dit soms tot schrijnende misverstanden. Een evaluatie van de Wet Inburgering 2013 onderschrijft dit.

De fractie PRO heeft tijdens de begrotingsbehandeling in november 2018 aandacht gevraagd voor de inburgering. Concreet vroeg PRO het college een denktank van deskundigen te vormen die mee gaan denken in de implementatie van de nieuwe Wet. Deze deskundigen bruisen van ideeën hoe het beter en anders kan. Deze gedachte werd warm omarmd door de wethouder.
Vragen:

1. Hoe ver is het college met de toezegging een denktank te vormen met deskundigen om de voorbereidingen vanuit de praktijk handen en voeten te geven?
2. Deelt het college onze mening dat vrijwilligers, die dagelijkse ervaring hebben in de begeleiding van statushouders, zeker als deskundigen moeten worden aangemerkt en dat de denktank derhalve een combinatie moet zijn van deze vrijwilligers met mensen die ambtshalve hier mee bezig zijn?
3. Is het college het met ons eens dat de nieuwe inburgering kansen biedt voor een meer persoonsgerichte aanpak?

4. Welke kansen ziet het college in de eigen regie op de inburgering?
5. Zijn er al extra middelen van het rijk ontvangen? Zo ja bent u bereid de denktank een adviesrol te geven in de besteding van de middelen?

Op 2 februari 2019 lazen wij in de Limburger dat Limburgse gemeenten een inhaalslag moeten maken om de inburgering van statushouders vanaf 2020 soepel te laten verlopen. De Limburgse ketenregisseur statushouders Luc Winants stelt dat de inburgering lang niet overal goed verloopt. Gemeenten kennen de statushouders nauwelijks, waardoor een deel van de inburgeraars onder de radar is verdwenen en niet meedoet. Gemeenten blijken niet allemaal in de actiestand te staan. Gemeenten weten vaak niet hoe de integratie verloopt van de statushouders die er zijn komen wonen. Ze weten niet hoe het met ze gaat en of het ze lukt mee te doen in de samenleving.

Vragen:

6. In hoeverre herkent het college zich in de constatering dat een inhaalslag nodig is?
7. Indien dit zo is, wat gaat het college concreet doen om deze inhaalslag te maken?
8. In hoeverre kent de gemeente onze statushouders en in welke mate is het college op de hoogte hoe de integratie verloop?

Ons bereiken berichten dat een proactieve houding van statushouders bij het zoeken naar werk niet altijd gehonoreerd wordt. Sterker: er wordt vaak vanuit strakke regels en procedures gehandeld. Zo komt het voor dat een statushouder die in eigen land een wetenschappelijke opleiding heeft behaald in Nederland te werk gesteld wordt op laaggeschoold niveau. De opstelling van Sociale Zaken komt op ons soms over als star en rigide. Wij vinden dit schokkend. Medewerkers zouden ondersteunend en oplossingsgericht moeten werken in plaats van alleen werken binnen de wettelijke kaders. Wij realiseren ons dat daarvoor ‘omdenken’ nodig is. In een uitzending van Radio 1 op 5 februari jl. stelde minister Koolhaas klip en klaar dat hij wil voorkomen dat deze mensen “in de bijstand blijven hangen”.

Vragen:

9. In hoeverre bent u op de hoogte van de soms starre en rigide houding van Sociale Zaken jegens statushouders?
10. Bent u het met ons eens dat er nu al gehandeld kan worden op basis van “als ware de wet in werking” voor nu hier verblijvende statushouders en voor mensen die in de loop van het jaar gehuisvest worden, waardoor deze mensen betere kansen krijgen?
11. Bent u bereid alles in het werk te stellen om te voorkomen dat deze mensen in de bijstand blijven hangen? Zo ja, wat gaat u concreet doen?
12. Bent u bereid daarvoor op een onorthodoxe en meer soepele manier om te gaan met regels en voorschriften?
13. Bent u bereid de Raad periodiek te informeren over de voortgang en vorderingen op het inburgeringsdossier?

Met vriendelijke groet,

Fractie PRO Jack Cremers
Rene Nijssen
Ineke van der Laan
Sacha Vos
Lodewijk Duyvendak